

voor vrij Zuid-Soedan



om mensen te bewegen bij het referendum voor onafhankelijkheid te stemmen.

FOTO ARNE DOORNEBAL

vliegen elkaar er nog geregeld in de haren, met honderden doden tot gevolg.

Zelf studeerde ze in Nairobi. Om deze reden werd Boyoi begin dit jaar gevraagd de politiek in te gaan. Ze stelde zich kandidaat voor een zetel in het parlement, een avontuur dat haar slecht is bekomen.

"Tijdens mijn campagne werd ik opgepakt omdat ik me bij een oppositiepartij had aangesloten en niet bij de regeringspartij SPLM."

De SPLM komt voort uit de SPLA-rebellenbeweging en is almachtig in Zuid-Soedan. "Een paar dagen

wist niemand waar ik was. Ondertussen zat ik in een smerige cel in Pi-bor." De vicepresident van Zuid-Soedan kwam eraan te pas om haar vrij te krijgen.

"Op een onbewaakt moment kon ik mijn telefoon gebruiken en belde ik hem op. Nadat hij met de bewakers had gesproken, lieten ze me gaan." Boyoi verloor de verkiezingen uiteindelijk van haar tegenkandidate, de vrouw van een machtig SPLM-kopstuk.

Boyoi zette vraagtekens bij de eerlijkheid van die uitslag, maar besloot geen beroep aan te tekenen.

"In deze belangrijke periode moet Zuid-Soedan zich verenigen. Onlangs zijn alle partijen bij elkaar gekomen. We hebben onze verschillen aan de kant gezet. Samen werken we toe naar de onafhankelijkheid."

Waarschuwingen voor het uitbreken van een oorlog als het regime in Khartoem niet accepteert dat het olierijke zuiden zich afscheidt, wuift Boyoi weg.

"In het zuiden willen we vrede. Ik verwacht niet dat een net zo heftige oorlog uitbreekt als de vorige keer. Wellicht een beperkt grensconflict."

De Soedanese president Omar Al-Bashir liet doorschemeren dat hij afscheiding van het zuiden accepteert. Dit zou erop kunnen duiden dat het regime in Khartoem het zuiden toch zal laten gaan.

"Ik kan de Arabieren van Noord-Soedan vergeven voor de decennia van onderdrukking," stelt Mary Boyoi. "Als ze ons nu onze vrijheid maar geven. Er is geen noorderling die ik persoonlijk kan verwijten dat mijn vader stierf. Het was immers oorlog. Na onze onafhankelijkheid hoop ik dat de twee Soedans vredig naast elkaar kunnen bestaan."

De scheiding is nog niet geregeld

De keuze is simpel. Zuid-Soedanezen hoeven zondag alleen een kruisje te zetten bij hun voorkeur: eenheid of onafhankelijkheid. Wie eenheid zegt, wil dat Afrika's grootste land Soedan intact blijft. Onafhankelijkheid betekent dat op 9 juli het zuidelijk deel van Soedan een nieuw land wordt.

Die Zuid-Soedanese staat in wording heeft al een vlag en een volkslied, een leger en een president: Salva Kiir. Mogelijk krijgt het wel een nieuwe naam. Het huidige Soedan raakt dan een derde deel van zijn grondgebied kwijt, uitgerekend het deel met ruim driekwart van de olievoorraad.

Gezien de verschillen tussen noord en zuid is opsplitsing niet onlogisch. In het zuiden wonen Afrikaanse, zwarte stammen, die

overwegend christelijk zijn. Het Noorden is Arabisch en islamitisch. De zuiderlingen voelden zich achtergesteld en gediscrimineerd. Velen werden als slaven in het Noorden verkocht.

Tussen 1955 en 1972 en tussen 1983 en 2005 vochten zuidelijke rebellen tegen het bewind in hoofdstad Khartoem. Bij de tweede gevechtsronde vielen zo'n twee miljoen doden.

Het referendum is het belangrijkste onderdeel van het vredesverdrag dat Khartoem en de zuidelijke rebellen van het SPLA in 2005 slooten.

De angst voor hervatting van de oorlog was de afgelopen maanden groot. Aan de grens staan Soedanese regeringstroepen en het SPLA, dat nu het officiële leger van het zuiden is, tegenover elkaar en er

zwerfen nog gewapende militieën rond.

De Soedanese president Omar Al-Bashir, aangeklaagd voor volkerenmoord door het Internationaal

'Ik zal jullie beslissing met jullie vieren'

Strafhof, bracht deze week echter een bezoek aan de beoogde Zuid-Soedanese hoofdstad Joeba en sprak daar verzoenende woorden. "Ik zal jullie beslissing samen met jullie vieren, ook wanneer dat afscheiding betekent," zei Bashir.

Zijn woorden kunnen erop duiden dat Khartoem samenwerking kiest boven oorlog, maar veel Zuid-Soedanezen vertrouwen het niet.

De scheiding is nog lang niet helemaal geregeld. Er moet een verdeel-sleutel gevonden worden voor de olie, die nu alleen via pijpleidingen in het noorden afgevoerd kan worden. Zelfs de exacte grens is nog niet vastgesteld.

Het risico op een nieuw conflict blijft bestaan. Vooral in de olierijke regio Abyei loopt de spanning hoog op. Het gebied zou een eigen referendum krijgen waarin het mocht kiezen of het bij Noord of Zuid wilde horen. Dat gaat echter niet door. Er wordt opnieuw onderhandeld.

ARNE DOORNEBAL

Mockba



Berend

Ik lees het nieuwste boek van Ruslanddeskundige Orlando Figes over de Krimoorlog (1853-1856), die zeker 800.000 levens kostte.

Een coalitie van Britse, Franse en Turkse troepen bracht Rusland een verpletterende nederlaag toe op de Krim, een schiereiland in de Zwarte Zee en basis voor de Russische marine.

Mijn zoon Berend (15) ziet dat de schrijver op de omslag als ondertitel *De vernedering van Rusland* heeft gekozen.

"Daar klopt niks van," zegt Berend, die tot mijn verbazing op de hoogte is van vele details van deze oorlog. "De Russen hebben bij het beleg van Sebastopol moedig gevochten. Ze hielden stand ondanks een enorme overmacht."

Ik wierp tegen: "Maar het was nogal dom van ze om die oorlog überhaupt te beginnen, want ze konden op hun vingers natellen dat ze zouden verliezen van een Europees-Turkse coalitie."

"Maar Ruslands eer stond op het spel," zegt Berend. "En trouwens, twintig jaar later heeft Rusland de Turken alsnog verslagen, dus zo zwak waren ze niet."

Het valt me vaker op dat Berend, die zijn hele leven al naar een Russische school gaat, naast

'Russen worden als barbaren gezien'

een verbluffende historische feitenkennis, zich ook de Russische interpretatie van de geschiedenis eigen heeft gemaakt.

"De Russen worden altijd als een stelletje barbaren afgeschilderd," zegt Berend, "maar zonder Russen geen vrij Europa. En trouwens, de Russen hebben in hun eentje de expansie van de islam tegengehouden."

Berend vindt, net als de meeste Russen, dat het Westen met twee maten meet. Zelf mogen ze oorlogen voeren in Vietnam, Afghanistan of Irak, maar als de Russen hun strategische posities verdedigen, is het huis te klein.

De Navo mag ongestoord oostwaarts expanderen, maar de Russen worden verketterd als ze hun posities in de Kaukasus proberen te handhaven.

Vladimir Poetin verwoordde die Russische frustratie onlangs fraai met een vergelijking tussen de Amerikaanse speculant Madoff en de Russische tycoon Chodorkovski. "Beiden hebben de boel gefleest. Madoff kreeg 150 jaar en Chodorkovski 15 jaar. Welk systeem is nu onmenselijker?"

Op die redenering is natuurlijk alles af te dingen, maar vanuit Russisch perspectief ziet de wereld er inderdaad heel anders uit.

DERK SAUER